

τὸ μύρον ἐκ τοῦ θείου σκήνου ἀνέβλυσε, κενούμενον οὐδαμῶς, και-
 νὸν δὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἐνέργειαν ἄφραστον. Ἦν γὰρ τότε ὄραν χω-
 λούς ἀλλομένους τῷ ταύτου χρίσματι, τυφλοὺς εὐθέως τὴν ὀπτικὴν
 ἀπολαμβάνοντας δύναιμι, μεμνηνότες ἐμφρονας γίνεσθαι, λάβρους πυ-
 5 ρετούς καὶ φθασίαι καὶ ὑδέρους καὶ μυρία ἕτερα εἶδη νοσημάτων μόνῳ
 τῷ τοῦ θείου μύρου χρίσματι δραπετεύοντα ἐξ ἀνθρώπων. Ὡν εἷς ὁ τοῦ
 Σαββατίου υἱὸς Ἰωάννης. Καὶ γὰρ ὡς ἐπίπαν ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ μετα-
 βολαῖς τοῦ βίου, ὡς που τις εἶρηκε, καὶ τέλος ἐπιταί ὅταν δέ τι καὶ
 παρὰ ταῦτα γίνηται ποτε ἐν τισι, σπανίως πάντως καὶ ἀσυνήθως γί-
 10 νεται.

9.148^a Ἄλλ' ὄρα καὶ τῶν μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ὀσίου || θαυμάτων τε
 καὶ χαρισμάτων, ὧν ἠξιώθη ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος, μνήμην ποι-
 εῖσθαι, εἰ καὶ μὴ πάντων ἀκριβῶς οὐδὲ καθ' ἐξῆς. Πῶς γὰρ, τοσοῦ-
 των ὄντων, ἃ δὴ καὶ ποταμίους ἐπίσης ῥέουσι νάμασι, καὶ μάλιστα
 15 ὅτι μηδὲ μέχρι καὶ νῦν ἐκεῖνα τῆς ῥοῆς ἔστησαν; Ὀλίγα δὲ τούτων
 ἀπολαβόντες εἰς δόξαν θεοῦ, τοῦ οὕτω δοξάζοντος ὡς ἡ ὑπόσχεσις
 τοὺς αὐτοῦ θεράποντας, τὰ πλείω τοῖς εἰδόσι παραπέμφωμεν. Οὐ-
 τος γὰρ ὁ τοῦ Σαββατίου υἱὸς, νόσῳ χρονίᾳ περιπεσὼν καὶ λίαν χα-
 λεπωτάτῃ, χεῖρας ἅμα καὶ πόδας καὶ ἅπαν τὸ σῶμα παρεῖτο καὶ
 20 καθ' ἅπαξ ἀκίνητος*. ἐπεὶ δὲ καὶ φοράδην παρὰ τῷ θεῷ ναῶν κεκό-
 μιστο, καὶ τῷ βλύζοντι μύρω ἐκ τῆς σοροῦ τοῦ θείου λειψάνου ἤλει-
 πτο, αὐθωρὸν ἀνέστη ὁ παῖς, καὶ τὸ σῶμα ἔρρωτο ἅπαν καὶ ποσὶν
 οἰκείοις ἀλλόμενος τῇ ἰδίᾳ μητρὶ προσέδραμεν, ὥστε πάντας ἐκπλα-
 γῆσαι καὶ τῷ θεῷ δόξαν ἀναπέμψαι.

25 Λεγέσθω δὲ καὶ ἕτερον κατ' οὐδὲν ἥττον τοῦ προτέρου θαύματος.
 Ἄριστα καὶ ἐν κόσμῳ πολλῶν τὴν τοῦ πραιτωρος ἀρχὴν διοικήσας καὶ
 μέλλων εἰς τὰ ἴδια ἀπιέναι ὁ στρατηγὸς Βασίλειος ὁ Ἀπόκαυκος, ὃν
 ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσεν, ἐπεχωρίασε τῇ Λακεδαιμονίᾳ ἐφ' ᾧ προσ-
 κυνησάει τὴν τιμίαν σορὸν τοῦ μάκαρος καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον ὡς
 9.148^b οἷόν τι ἀφοσιώσασθαι. Ἐν δὲ τῷ μέλλειν τῆς || Λακεδαιμόνος ἀπαι-
 31 ρειν, ἐν τινι σκεύει λαβὼν τοῦ ἀγίου μύρου οἰκαδε ἀπεκόμισεν εἰς
 ἀγιασμόν καὶ δεινῶν ἀπαλλαγὴν καὶ νόσων ἀλεξιτήριον. Ἐπεὶ δὲ εὐρε-
 κλινοπετῇ καὶ ἀκίνητον ἕνα τῶν λίαν εὐνουστάτων αὐτῷ ὑπηρετῶν,

1. μύρον 3. ἀλωμένους 4. λαύρους 8. τις 18-19. χαλε-
 ποτάτῃ 23. ἀλώμενος 26. πραιτωρος 28-29. προσκυνήσει

ὅς ἦν δεινῆ νόσῳ περιπεσών. ἐν ἧ πάσα ἰατρῶν τέχνη ἤττητο, καὶ σπουδῆ ματαία· καὶ κενὴ τρίβη τῷ κάμνοντι τὰ προσαγόμενα φάρμακα διηλέγχετο, ἀνευδοκιάστως ἤδη τῆς νόσου τὸν θάνατον ἀπειλούσης, τῷ θεῷ μύρω ἕπερ ὁ Ἀπόκαυκος ἐπιφέρειτο τὸν οὕτω μικροῦ τὰ ἴσχυατα πνέοντα περιγρίσας, πίστει ἀδιστακτῶ καὶ μόνῃ τὸ θαρ- 5
 ρεῖν κεκτημένος, περὶ μέσας νύκτας ἄφνω τῆς κλίνης ἐκπηδήσας ὁ Γρηγορίου· τοῦτο γάρ ἦν τὸ ὄνομα τῷ κάμνοντι· καὶ τοῖς οἰκειοῖς βαδίζων ποσὶν ὁ πρὸ μικροῦ ἄφωνος καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδων εἰς ἅπαν ἔρημος, λαμυρωτέρα γλώττη καὶ πομπικῆ· τοιοῦτον γάρ ἢ περιχάρεια τὴν ἰδίαν ἐκάλει σύζυγον ἐξ ὀνόματος. Ὡς δ' ἠκηκόει ὁ Ἀπό- 10
 καυκος τῆς φωνῆς, δρομαίως πρὸς αὐτὸν ἐξελήλυθει, πυθνόμενος τὴν αἰτίαν τῆς ἀναρρώσεως ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀναβιώσεως· δι' ἐπιστά-
 αιᾶς ἤκουε παρ' ἐκείνου [ὑπὸ] μοναχοῦ τινος, ῥάβδον φέροντος τῆ χειρὶ σταυροφόρον καὶ τὸ σχῆμα ἔρημικὸν κεκτημένου, ἀπαλλαγῆναι τοῦ θανατηφόρου νοσήματος. « Ἐπιστάς γάρ μοι, ἔλεγεν, ὁ || ἀναστή- 15
 σας με μοναχός », διηγούμενος καὶ τὰ σημεῖα τῆς ὄψεως, δι' ὧν ὁ Ἀπόκαυκος ἰτεκμαίρετο τὴν τοῦ ἀγίου μορφήν, « καὶ τῆς χειρὸς ἀψά-
 μενος, Ὁ θεός, εἶπε, διὰ τὴν πίστιν τοῦ Ἀποκαύκου τὸ ζῆν σοι χα-
 ρίζεται εὐχαῖς τοῦ Μετανοεῖτε καὶ δεήσεσιν· ὅς καὶ ἀπέπτη εὐ-
 θείως· ἐγὼ δὲ ὡς καθαρὰς τῆς υἰγείας τετύχηκα ». Καὶ τὰ μὲν παρὰ 20
 τοῦ Γρηγορίου λεχθέντα τοιαῦτα· ὁ δὲ Ἀπόκαυκος, θαυμάσας καὶ ἐκπλαγείς, ἰδόξαζε τὸν θεόν, καὶ χάριτας ὠμολόγει τῷ ὀσίῳ.

Ὅποῖος δ' ἦν ὁ μέγας καὶ δαίμονας ἐξ ἀνθρώπων ἐλαύνειν, αὐ-
 τικά δὴ καὶ ῥηθήσεται. Ἄνῆρ γάρ τις τῶν ἡμεδαπῶν τοῦ Ἐλους καὶ τροφίμων, ὑπὸ πνεύματος ὀχλούμενος ἀκαθάρτου, δεσμώτης ἤχθη 25
 ὑπὸ τῶν προσοικούντων ἐν τῷ θεῷ τεμένει τοῦ μάκαρος. Οὐδὲ γάρ εἶα, ὅπως αὐτὸν ἐκταράσσωσιν καὶ ἐξοιστρῶσιν, πάντα ῥήσασιν, καὶ κατα-
 σπᾶν ἠνάγκαζεν ὅσα καὶ χερσὶ λάβοισιν. Ὅς καὶ ἅμα τῷ προσψαῦ-
 σαι τῆ θεῖα κιβωτῷ, οὕτω γάρ εἰπεῖν οἰκειότερον, καὶ τῷ βλύζοντι θεῷ μύρω ἐπιχρισθῆναι, ὥχαστο ὁ δαίμων, ὡσεὶ μηδέποτε τὸ παρ' 30
 ἅπαν παρεισφθαρεῖς αὐτῷ. Οἱ δὲ κατὰ γένος αὐτῷ κοινωνοῦντες, ἐμ-
 φρονά τε καὶ νηφάλιον ὡς ἐπίπαν παραλαβόντες, ἀσπασίως οἰκαδε
 ὑπενόστησαν δοξάζοντες τὸν θεόν.

2. καινῆ   11. δρομέως   28. τὸ   29. οἰκειώτερον
 30. οἶχαστο   30-31. παράπαν

15
 p. 149a

Ε.Κ.Δ. της Κ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Καὶ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον ἕτερον δ' οὐδὲν ἐκείνου καταδείστε-
 ρ.149^αρον, || εἰ μὴ καὶ μᾶλλον παραδοξότερον. ὁ λόγος ἤδη τοῖς θέλουσι
 γνωριεῖ. Ἄνθρωπος τις ἐκ κώμης μὲν Πλαγίας λεγομένης ὀρμώμενος, τοῖς
 ἐνορίοις δὲ διακειμένης Κορίνθου, δαιμονία καὶ αὐτὸς μανία κάτοχος
 5 ὢν, εἰς τοσοῦτον ἦν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀγρίου πνεύμα-
 τος κατακυριευθεὶς, ὥς ποτὲ μὲν τὴν ἐσθῆτα διαρρηγνύειν καὶ κατὰ
 κρημνῶν φέρεσθαι καὶ βοθύνων, ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ καθ' ὕδατων ἀθλίως
 ῥίπτεσθαι, ποτὲ δὲ καὶ ἐν μνημείῳ εἰσιέναι καὶ τὴν τέφραν καὶ τὴν
 κόνιν σὺν αὐτοῖς λειψάνοις κατὰ κεφαλῆς ἐπιπάττειν, ἐφάλλεσθαι δὲ
 10 καὶ οἷς ἂν ἔτυχεν ὑπαντᾶν καὶ τούτους δεινῶς κατεσθίειν καὶ τοῖς
 ὄδοῦσι διασπαράττειν, ἔτι τε ἀφρὸν τοῦ στόματος ἀπορρέων καὶ τὴν
 γλῶτταν ὡς ἄκοσμον ἰδεῖν καθίσει. Ἄλλὰ καὶ οὗτος, πρὸς τὸν θεῖον
 οἶκον τοῦ μάκαρος ἀπενεχθεὶς, ἅμα τῷ προσεγγίσει τῇ θεῖᾳ λάρνακι
 τούτου καὶ τῷ ἐξ αὐτῆς βλύζοντι θεῖῳ μύρῳ ἐπιχρισθῆναι ἀπήλλα-
 15 κτο τοῦ πονηροῦ πνεύματος. Ὅς καὶ οὕτω λύσειν εὐρῶν τοῦ κακοῦ
 καὶ μέρος ἐξ ἐκείνου εἰς ἀρετὴν ἐπιδοῦς αὐτὸ μικρὸν τὴν τοῦ βίου πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολὴν διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, δικαίαν
 ἀμαρτήν τῷ ἁγίῳ ἠμείψατο.

Βούλεται δ' ὁ λόγος ἐπίδηλον εἶ. καθιστᾶν ὅσην ὁ ἀγωνοθέτης τῷ
 ρ.150^α ὀσίῳ τοῖς πόνοις τὴν χάριν ἐπεμέτρησε. Γυνὴ γάρ τις τῶν || τὴν
 21 Σπάρτην οἰκούντων, φθόνῳ τοῦ πονηροῦ δαίμονος καὶ βασκάνου Βε-
 λίαρ πάρεσιν ὑπέστη τῶν οἰκείων ποδῶν, ὥστε καὶ τῷ ὀπισθίῳ μέ-
 ρει τοῖς γλουτοῖς κολληθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ δύνασθαι βαδίζειν, ἀλλ'
 ἐπὶ γόνασι μόνον ἔρπειν τετραπόδου δίκην κατὰ τῆς γῆς, ἅτε τὴν
 25 ἰδίαν λειτουργίαν τῶν ποδῶν πάντῃ ἐξαρνησαμένων. Διὰ γοῦν τὴν
 τοιαύτην συμφορὰν πολλῆς ἐκρίνετο ἄξιον τὸ γύναιον συμπαθείας
 καὶ παρακλήσεως· ἥσπερ δὴ καὶ ἐπέτυχε παρὰ μόνου τούτου τοῦ
 ἀμίσθου ἱατροῦ καὶ ἀκίστορος. Καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Ἐκεῖτο
 μὲν ὑποκάτωθεν τῶν ἀψίδων τοῦ ἱεροῦ φροντιστηρίου τὸ οἰκτρότατον
 30 ἐκεῖνο γύναιον καὶ τὸν ἅγιον θεραπείας τυχεῖν ἐξελιπάρει, δάκρυά τε
 προίει καὶ φωνὰς ἤφειε πρὸς ἔλεον. Μισθ' οὖν τῶν νυκτῶν, σιληνιαίου
 φωτός τὴν γῆν καταυγάζοντος, ὄραν ἰδοῦναι μοναχόν τινα ἐκ τῶν τοῦ
 θεοῦ νεῶ κλιμάκων κατιόντα καὶ ὡς αὐτὴν ἀφικνούμενον. Ἐγγίσαν-

2. παραδοξότερον
 γαι

3. ἄνθρωπος τις

11. ἀπορρέων

23. κωλυθῆ-

29. ἀψίδων

τος δὲ τοῦ φανέντος καὶ τῆ ῥάβδῳ ἢ ἐπιφέρειτο νύξαντος, Ἀνά-
 στηθί τε, ὦ γύναι, φήσαντος, καὶ στῆθι ἐπὶ πόδας, τῆς δὲ λιγυρᾶ
 τῆ φωνῆ μὴ οἶον πρὸς τοῦτο ἀντιφθεγγομένης, ἅτε πρὸ πολλοῦ τὴν
 πάρεσιν ὑποστῆναι καὶ τὴν παντελεῖ ἀκινήσιαν, ἐκεῖνος, ἐμβριθέστε-
 ρόν πως τῷ λόγῳ χρησάμενος, Ἀνάστηθι, εἶπεν, ὦ ταλαίπωρον γύ- 5
 ναιον· καὶ γὰρ ἢ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς τοῦ Μετανοεῖτε φ.150^α
 ἐπικλήσεως ἴσατό σοι. Καὶ εὐθέως, [τάς] τῆς νόσου πείδας ἀποβα-
 λοῦσα, ἀνέστη ἡ γυνή, κινήσεως ἅμα καλῶς ἔχουσα καὶ ῥώμης πο-
 δῶν, στερεμνίσως τούτους κεκτημένη καὶ δορκαδοπρεπῶς βαδίζοντας
 καὶ εὐθὺς τῆς κλίμακος βαίνοντας. Ὁ γὰρ ἰασάμενος ἀφανῆς ἦν. 10
 Ἐκείνη δὲ φωναίς ὡς περ ἀσήμοις μέγα εἶβόα τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ
 τὸ Δαξά σοι, ἅγιε τοῦ θεοῦ, ἀνέκραγε· τὸ γὰρ ἀδόκητον ἀγαθὸν καὶ
 ἢ ἐξ αὐτοῦ περιχάρεια ἐξιστᾶν οἶδε πολλάκις οὐ μετρίως. Ταῖς γοῦν
 τοιαύταις φωναίς διυπνισθεῖσα πάσα ἡ πόλις, πάντες ἰδραμον ὄλω
 ποδὶ ἐν τῷ θείῳ τεμένει, καὶ, θεασάμενοι τὸ γεγονός, ἰθαύμαζον δο- 15
 ξάζοντες τὸν θεὸν καὶ γεραίροντες τὸν τούτου θεράποντα.

Κατ' ἐκείνῳ δὲ τῆς ὥρας καὶ θαῦμα ἠκολούθει ἐπὶ θαύματι. Γυνὴ
 γὰρ τις τῶν ἐγχωρίων καὶ αὐτοχθόνων, καρκίνου πάθει πιεζομένη καὶ
 τὰ ἰσχάτα τοῦ κινδύνου αὐτῇ ἐπαπειλουμένου· τό γε γὰρ εἰς ἀνθρώ-
 πους ἦκον οὐδαμῶς ἦν τὸ πάθος ἰάσιμον· ἐπειδὴ κατῆκος γέγονε 20
 τοῦ τοιοῦτου παραδόξου θαύματος, οὐκ ἀμελής ἦν οὐδ' ὑπτία πρὸς
 τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ζήτησιν, ἀλλ' ἐλπίσι χρησταῖς καὶ πίστει ἀδιστα-
 κτω πεποιθεῖα ἐπὶ τὴν ὀξειαν καὶ αὐτῇ ἐχώρει βοήθειαν καὶ τὸν θεῖον
 ναὸν ὡς τάχος κατέλαβε, καὶ, ἢ ὡς μόνον κέχριστο τῷ θείῳ μύρω τὸ φ.151^α
 ἀλγοῦν μέρος· ὦ Χριστέ, τῶν σῶν μεγαλείων· κρεῖττον αὐτῇ καὶ παρὰ 25
 πολὺ τῶν ἐλπίδων ἀπήντα. Τοῦ γὰρ ἀλγηδότηρος σκώληκος παρὰ
 χρῆμα τεθνήξαντος, καθαρᾶς ἐκείνη τῆς υἰείας ἐτρέφα, ὡς μηδὲ λεί-
 ψανόν τι ἢ τύπον τινὰ τοῦ πάθους ὑπολειφθῆναι.

Ἐβδομον ἐπὶ τούτῳ ὁ λόγος διεξελεῖν βούλεται, καὶ εἰπεῖν μείζω
 καὶ ἀκουσαι παραδοξότερον. Ἀνὴρ γὰρ τις τῶν ἡμεδαπῶν τοῦ 30
 Ἐλους καὶ ἐγχωρίων, φθόνῳ τοῦ νοητοῦ ὄψεως ὄφιν αἰσθητὸν ἐν τοῖς

2. γύναι   λιγυρᾶ   4. τὸ ὑποστῆναι ἀντὶ τοῦ ὑποστάσεως φαίνεται
 γραφὴν ἀνέκαθεν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.   17. ἐκείνῳ   20. κατοίκος
 21. ἀμελής   ὑπτύια   23. πεποιθεῖα   ὀξειαν   ἐχώρη
 26. ἀπήντα   28. ὑποληφθῆναι   29. τοῦτο μείζω. Γρακτίον μείζον;

ἰγκάτοις, οἴμοι, δεξάμενος δεινῶς ὑπ' αὐτοῦ τὰ ἔνδον ἐπιβρώσκειτό τε
 καὶ κατεσπαράσσεται, καὶ δακρῶν ἄξιος διὰ τὴν συμφορὰν ὁ ἀνὴρ·
 τὸ γὰρ δεινὸν ἄμαχον ἦν καὶ πάσης βοηθείας ἰσχυρότερον· ὁ δὲ πᾶσι
 φευκταῖος θάνατος εὐκταῖος ἦν τῷ ἀθλίῳ. Ἀλλὰ καὶ οὗτος τῆς τοῦ
 5 μεγάλου θαυματουργίας ἀπήλαυσε, καὶ σίωστο παρ' ἐλπίδα τοῦ τη-
 λικουτοῦ κινδύνου. Καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Τῆς φήμης γὰρ ἐν
 ὀλίγῳ πᾶσαν τὴν χώραν διαδραμούσης τῶν παραδόξως τελουμένων
 ἡμεῶν καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἱερῷ καὶ θεῷ τεμένει τοῦ μάκαρος,
 10 ἐπεὶ καὶ ὁ μέλλων οὕτω κινδυνεύειν τὰ ἔσχατα κατήκοος τούτων γε-
 γνηται, αὐτίκα μηδεμίαν τῷ πράγματι δοῦς τριβὴν, δρομαίως ἀνεισι
 πρὸς τὸν ἱερόν καὶ θεῖον οἶκον τοῦ μάκαρος, καὶ, τῇ ἱερᾷ θήκῃ προς-
 ρ.151a ἐλθὼν, φωνὰς ἤρειε οἰκτρὰς. || καὶ τὸν ἅγιον ἀμῦναι τῇ ἀνηκέστῳ
 συμφορᾷ ἐκείνῃ σὺν θερμοῖς τοῖς δάκρυσιν ἐξελιπάρει. Τοῖς γὰρ συ-
 χνοῖς τοῦ ὄφιος δῆγμασι σφοδρότεραις ἐτι καὶ δριμυτέραις ταῖς ἀλ-
 15 γηδόσι βαλλόμενος καὶ ὀδύνας ἄδου περικυκλούμενος, κατὰ τὸ γε-
 γραμμένον, οἰκτρῷ θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπολιπεῖν ἠναγκάζετο. Ὡς γοῦν
 πολὺς ἀπετίκτετο κλόνος τῷ ἀθλίῳ ἐκ τῆς συνεχούσης ἀνάγκης, καὶ
 αὐτὴ σχεδὸν ἡ τοῦ ἄσθματος αὐτῷ ὀλκὴ ἐξεκόπτετο, τῆς ἀπηωρη-
 μένης λυχνίας ἀνωθεν τοῦ τάφου λαβόμενος κατὰ τὸ λανθάνον· συν-
 20 εἶχετο γὰρ ἤδη καὶ δίψει ἀφορήτῳ· τῷ ἰδίῳ ἐγγέει στόματι, καὶ
 παρὰ χρῆμα ὦ θείας ἐπισκοπῆς, ὦ ταχείας βοηθείας· καχεξία τινὶ
 ληφθεὶς καὶ ναυτιασμῷ πρὸς ἑμαυτὸν τε τραπίεις ὑπὸ τῆς λίγνης, τῷ
 ἐμέτῳ καὶ ὁ ὄφις συνεξῆλθε ζῶν τε καὶ κινούμενος καὶ κατὰ γῆς ἔρ-
 πων ἄχρι καὶ τοῦ κυκλώματος τοῦ σύνεγγυς τῆς ἱερᾶς θήκης ζεστοῦ
 25 λίθου καὶ λείου, ἐν ᾧ καὶ ἑαυτὸν οἶον περιδιδήσας ὁ ὄφις καὶ συ-
 σπασθεὶς νεκρὸς εὐθὺς γεγένηται· Ὡς δὲ τοῦτο ἰθεύσατο ὁ τῆς ἱερᾶς
 θήκης τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιτετραμμένος μοναχὸς, θάμβει ληφθεὶς, τῷ
 τοῦ ξύλου κρούσματι πάντα τὸν λαὸν τῆς πόλεως ἐν τῷ θεῷ τεμέ-
 νει συνεκαλίσσατο, καὶ, τὸν ὄφιν ἀπαιωρήσας ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου, ἀνα-
 ρ.152a φανδὸν διήγγειλε τὰ τοῦ θαύματος· || καὶ ἡ ξύμπασα πόλις ξυνέρρει,
 31 τῇ φήμῃ τῆς μεγαλουργίας δημαγωγηθεῖσα, πρὸς τὴν θεάν, καὶ
 πάντες ἔβλεπον ἀτενῶς ἐκπεπληγμένοι τῷ θαύματι καὶ δόξαν τῷ θεῷ
 ἀναπέμποντες καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα μεγαλύνοντες. Ὁ δὲ γε παρ'

10. μηδεμίαν

δρομαίως

12. ἀμῦναι

ἀνεικέστῳ

18. ὀλκὴ

25. περιδιδήσας

25-26. συσπίεις

29. ἀπαιωρήσας

ἐλπίδα πᾶσαν τοῦ τηλικούτου ῥυσθῆις κινδύνου ἀπῆι οἰκαδε ψυχῇ ἠδομένη, διηγούμενος ὅλαις γλώσσαις τὸ γεγονός ἐπ' αὐτῷ.

Καί τᾳ μὲν περὶ τοῦ τοιοῦτου θαύματος τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. Ἐτερος δὲ τις ἀνὴρ, τὸν βίον σεμνός, τὴν πίστιν θερμός, τὸ σχῆμα μοναχός, ἐκ τῆς παραλίου χώρας Καλαμάτας ὀρμώμενος, ὄφιν δεῖ- 5
νόν καὶ ὀλέθριον ἐκ συνεργίας καὶ αὐτὸς τοῦ βροτοκτόνου δράκοντος ἐν τοῖς αἰκείοις σπλάγγυσι διξάμενος καὶ πικρῷ θανάτῳ μέλλων τὸν βίον καταστρέφειν, ἅμα τῷ παραγενέσθαι ἐν τῷ ἱερῷ τεμένει τοῦ μά-
καρος, καὶ τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν ἀπονείμαί τῷ σωτῆρι Χρι-
στῷ καὶ θεῷ ἡμῶν καὶ τῇ σεβασμίᾳ εἰκόνι τοῦ θεοφόρου πατρὸς, 10
χερσὶ τε ποθοῦσαις καὶ αὐτὸς, τὸν πρῶτον μιμούμενος, τῆς φωταγω-
γοῦ δραξάμενος, καὶ πεπωκώς ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐλαίου, ναυτιᾶν μὲν αὐτῷ οὐκ ἐγένετο, νύξιος δὲ γαστρὸς αὐτῷ γενομένης, τοῦ θεοῦ νεῶ
ἐξεληλύθει τῆς ἐν παραθύστῳ τύπῳ ἐκκρίσεως ἕνεκεν, τῶν περιττω- 15
μάτων, οἷς καὶ ὁ ὄφιν ὠρᾶτο συνεξιών τῆς ἔδρας || εἰς μέρη καὶ τμή-
ματα διηρημένος. Καὶ ἐπὶ πᾶσι θεὸς ὑμνητο, καὶ ὁ ὅσιος ἰμεγαλύ-
νετο. Ταχείας δ' οὗτος καὶ ὀξυτάτης καὶ θαψιλοῦς ἔτυχε τῆς ἀπαλ-
λαγῆς τοῦ κακοῦ ὁ ἀνὴρ, ἐπειδὴ τῇ πίστει ἦν ἀντιμετρομένη αἰὶ
ἢ χάρις καὶ, εἰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, πολλῶν δὲ πλείων τοῖς τὴν
Καλαμάταν οἰκοῦσιν· ὅτι δὴ κάκεινοι οὐ μόνον μετ' εἰλικρινοῦς γνώ- 20
μης καὶ σπουδῆς ἐπιτεταμένης πᾶσαν προσῆγον τὴν θεραπείαν σὺν
πολλῇ τῇ εὐπειθείᾳ τῷ ὀσίῳ καὶ τὴν πίστιν ἔργοις ἐβεβαιοῦν ἔτι ἐν
σώματι ὄντι καὶ τῇ τούτων πατρίδι περινοστοῦντι χάριν τοῦ τῆς
μετανοίας κηρύγματος, ὡς ὁ λόγος ἀνωτέρω φθίσας ἐδήλωσεν, ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὴν ἐνθένδε αὐτοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημίαν οὐ διέλιπον τὸν 25
τῆς ὁδοῦ κόπον δεύτερον τιθέμενοι τοῦ πόθου καὶ τὰ ἐνταῦθα πανοι-
κεσίᾳ καταλαμβάνειν καὶ ταῖς δι' ἔτους τιμαῖς τε καὶ πανηγύρεσι τὴν
πρὸς τὸν ἅγιον πίστιν ἀφοσιοῦσθαι, καθὼς καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ σὺν ἐτέ-
ροις πλείστοις ὄψει τοῦτο παρελήφραμεν, συνέριθον. ὡς οἶμαι, κικτη-
μένοι, κἂν ὁ χρόνος νῦν ἦ καὶ τὸ ἀσθενές τοῦ βίου ἡμβλυεν ἐκείνων 30
τὴν προθυμίαν, καὶ αὐτὸ τὸ δέος τοῦ ἐν τῇ σφῶν αὐτῶν πατρίδι

2. γεγονός

5. καλαμάτας

8. ἅμα τὸ

12. πεπωκός

13. νύξιος

14. ἐκκρόσησος

19. πλείω

20. καλομμάτων

μεθ'

21. ἐπιτεταμένης

26. τιθέμενος

ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ Κ. ΣΠ. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

προκειμένου οἰκτροῦ θεάματος καὶ ἀνεξαλείπτου. Ὅπερ συνέβη ἐπὶ τῷ προτέρῳ μὲν γηλόφῳ, ὕστερον δὲ εἰς χάσμα μέγα καὶ συνκωγῆν ὑδάτων μεταμειφθέντι ἰξαισίως ἐκ θεηλάτου ὀργῆς.

φ.153^α Οὐδὲ γὰρ ἢ ἔξω λόγου ἱπιμνησθῆναι ὡς ἐν παρόδῳ καὶ περὶ τοῦ
 5 τοιούτου σημείου. Καὶ γὰρ οἱ τῷ πλέθῳ ἐκείνῳ πάλαι οἰκοῦντες ἀγρόται, σκαίῳ πειθόμενοι δαίμονι, ἔργον ἔσχον διηλεκτὰς ταῖς ληστει-
 αῖς ἀνίδην χρῆσθαι καὶ ταῖς μισαιφονίαις ἐπὶ μεγίστῳ κακῷ πᾶσι τοῖς
 παριοῦσι [καὶ] τὸν τόπον οἰκεῖν λαχοῦσιν. Οἱς καὶ πολλὰ παραινέσας
 ὁ ἅγιος, καθ' ὃν καιρὸν τὰ ἐκείσε, ὡς ἔφθηνεν εἰπόντες, περιενόσται,
 10 τῆς τριαυτῆς ἀποσχίσθαι πονηρᾶς ἐργασίας, ἀνηνύτοις ἔδοξεν ἐπιχει-
 ρεῖν, ἅτε θεοῦ σπόρου τῆς ψυχωφελοῦς διδασκαλίας ἀπαραδέκτους
 ἐκείνους ὄντας παντάπασι καὶ εἰς βάθος ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐντακεί-
 σης τῆς δεισιδαιμονίας. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁδοιπόροις τισὶν ἐξ ἐφόδου τι-
 νὸς ἐπιθέμενοι ἀφείλοντο πάντα τὰ ἐκείνων, πρότερον τραυματίας
 15 ἀναδειξάντες, καὶ προσῆλθον τῷ ἁγίῳ οἱ ὁδοιπόροι σφόδρα περιαλγείς
 καὶ κατώδυνοι, ἐκτραγωδοῦντες τὴν συμφορὰν, μηδ' ἐνταῦθα τῆς
 συνήθους συμπαθείας ὁ μέγας ἐπιλαθόμενος, θεῖῳ σθένει θαρρή-
 σας, ἔξεισι σπουδῆ πολλῇ κατὰ τοῦ στίφους τοῦ ληστρικοῦ καὶ τῶν
 παλαμναίων ἐκείνων ἀνδρῶν, ἀπειλαῖς χρησάμενος ταῖς ἐπικαίροις·
 20 οὐδὲ γὰρ καιρὸς ἦν παραινέσεως· ἐν τῷ θεῷ δ' ὁμως δύναμιν ποιῶν,
 ἐκείσε αὐτοὺς, τῷ δέει συσχεθέντας τῶν ἀπειλῶν, πάντα τὰ ἀφαι-
 ρθέντα τοῖς ὁδοιπόροις ἀποκαταστῆσαι. Ἄλλ' ἐκείνοι, τῷ συνοίκῳ
 φ.153^β δαίμονι καὶ αὐθις ἢ πειθαρχοῦντες, καὶ τὴν ἤτταν ὡσπερ ἀνακαλοῦ-
 μενοι, τυρεύειν ἔκτοτε κατὰ τοῦ ἁγίου καὶ λοχᾶν οὐκ ἀπέσχον, ἕως,
 25 κειροῦ δραξάμενοι οἱ φόνιοι τοῦ τῷ οἰκίῳ σκοπῷ συμβαίνοντος, καὶ
 πάντως τῷ ἁγίῳ ἐπιδραμόντες, καθ' ἅπερ ὑφ' ἐνὶ θυμῷ καὶ μίξ τῇ
 λύσση τῷ τῆς μετανοίας χρωμένῳ κηρύγματι, θῆρες οἷά τινες ἄγριοι
 καὶ μεμνηότες, οἱ μὲν, τῆς ἁγίας ἐκείνης λαβόμενοι κεφαλῆς, τίλλειν
 τὰς τρίχας οὐκ ἠδοῦντο, οἱ δὲ οὐκ ἀνίσταν παίσιν αὐτόν· ὡ μισρῶν
 30 χειρῶν· καὶ πληγαῖς ὡμῶς κατακόπτειν, ἕως ἡμιθανῆ ἀπειργάσαντο.
 Κἂν ἡ θεία δίκη οὐδ' ἐνταῦθα μέλλουσα ἦν, οὐδ' ὑπερήμερον τὴν ἐκ-
 δίκησιν ἐπάγουσα. Τῷ στεναγμῷ γὰρ προσχοῦσα τοῦ δικαίου, θάττον

2. γειλόφῳ 6. ἀγρόται 7. χρᾶσθαι 12-13. ἐκτακείσαις
 δεισιδαιμονίας 14. τραυματίας 26. καθάπερ 28. μεμ-
 νότες 30. ὡμῶς 32. προσχοῦσα

ἐφθαζε τὰ ἴδια ἑνεργοῦσα καὶ φοβερὰν ἐπάγουσα τὴν τιμωρίαν καὶ παντὶ αἰῶνι συμπαρακτεινομένην. Διασχοῦσα γὰρ ἡ γῆ ὅσον σου τὸ πλῆθος, Χριστὲ, τῆς δυνάμεως αὐτὸτε ἅπαν τὸ στίφος τὸ ληστρικήν καὶ τὸν γειόλοπον σὺν τῷ ἄγρῳ καὶ ταῖς ἀρούραις καὶ ταῖς σκηναῖς καὶ πάσῃ τῇ παροικίᾳ, οἷα πάλαι τοὺς περὶ Δαθάν καὶ Ἀθειρῶν, 5 ἄρδην κατέπιεν, αὐτοσχεδίῳ τάφῳ τῷ χάσματι τῆς γῆς ἐξαπίνης πάντων κατασχεθέντων καὶ τῷ Ἄδῃ ἰθλίως παραπεμφθέντων. Ἐνθα καὶ ὕδατος πολλοῦ κάτωθεν ἀναδεδέντος καὶ ἄνωθεν πάλιν ἐξ ὑπογυίου συρρεῦσαντος καὶ τὸ χάσμα καλύψαντος, || μετημεσίθη ὁ χώρος φ. 154^a ἅπας εἰς ἔλη, καὶ τοῖς τέλμασι καὶ τῇ συναγωγῇ τῶν ὑδάτων πᾶμ- 10 παν κεκαλυμμένος, καθ' ἅπερ δὴ καὶ εἰς δεῦρο καθορᾶται καὶ μονουχί λαμπρὰν φωνὴν ἀφίεις. διηγουμένην γλώσσης τρανώτερον τὸ φρικτὸν τοῦ θεάματος καὶ ἐξαισίον. ὅπου καὶ ἡ ὀροφὴ μόνον ὀρᾶται τοῦ θεοῦ ναοῦ ἐπιπόλαιος μίσον τοῦ ὕδατος. ὅς ἦν πάλαι ἐν τῷ ἄγρῳ ἰδρυμένος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ εἰς μαρτύ- 15 ριον ἀψευδὲς τοῦ τελειθέντος σημείου.

Καὶ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον. Ὁ δὲ λόγος καθ' εἰρμὸν καὶ αὐθις ὀδευέτω, τέρπων ἀκοᾶς φιλοθέους ἐπὶ τῇ καθεξῆς διηγήσει τῶν τῷ ἀγίῳ καθ' ἑκάστην θαυματουργουμένων. Ἀπᾶρας γὰρ ποτε τῆς Λακεδαιμόνος ὁ τῆς μονῆς προσετώς Γρηγόριος δ' οὗτος ὁ ἐκ τῆς Παφλα- 20 γόνων χώρας ἔλκων τὸ γένος καὶ κοσμήτωρ τοῦ θεοῦ καὶ ἱεροῦ τεμένους γενόμενος, ὡς προῖων δηλωθήσεται· τῇ βασιλίδι τῶν πόλειων ἐπεδήμησε, δεήσεις προσάξων τῷ κρατοῦντι ἐφ' ᾧ διὰ χρυσοβούλλων λόγων καὶ ἑτέρων δικαιωμάτων τὸ πάντῃ ἀσφαλὲς τῇ μονῇ ἐπιβραβευθεῖη καὶ ἀνεπιβούλευτον. Ἔτι δὲ τούτῳ τῷ Βυζαντίῳ περινο- 25 στοῦντες, πέμπεται τις παρὰ βασιλέως κουβικουλλάριος τῆς αὐτῷ λεγομένης τῇ κοινῇ καὶ συνήθει διαλέκτῳ χρυσοτελοῦς εἰσπράξεως ἕνεκεν. Καὶ ἐπεὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῇ τῇ Πελοποννήσῳ χώρας || διήει φ. 154^b ταυτησί τῆς λειτουργίας ἕνεκα, κατέλαθε καὶ τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ ἦν δι' ὄχλου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτῇ γενόμενος τῇ μονῇ, ἄτε λίαν 30 ἱρασιχρήματος ὢν καὶ λημμάτων αἰσχρῶν ἐκτόπως ἠττώμενος.

1. Περὶ τοῦ ἐφθαζε ἴδε ἀνωτέρω σ. 147,4.   2. συμπαρακτεινομένην
 3. στίφος   7. ἄδει   8-9. ὑπογῆς   9. μετ' ημεσίθη
 11-12. μονουχί   12. διηγουμένη   τρανώτερον   14. ἐπιπόλαιος
 15. ἰδρυμένος   20-21. παφλαγώνων   30. διόχλου   31. ἠττώμενος

Πέφυκαν γάρ πως αἱ τῶν πόλεων ἀρχαί καὶ εἰσπράξεις οὐ τοῖς ἐπει-
 κίτι καὶ ἀγαθογνώμοσιν, ἀλλὰ τοῖς μοχθηροτέροις ὡς τὰ πολλὰ καὶ
 ἀπεινεστέροις ἀνατίθεται. Ὡς δ' ἀμυχάνως εἶχον πρὸς τοῦτο οἱ περὶ
 τὴν μονῆν, ὅτι μηδὲν ἀπόθετον ἦν αὐτοῖς χρυσίον, προσῆλθον τῷ
 5 ἀλαζόνι ἐκείνῳ καὶ βαρυβρεῶνι ἀντιβολουῦντες, δεόμενοι, τί μὴ λέ-
 γοντες καὶ τί μὴ μηχανώμενοι τῶν ὅσα οἶδε λεαίνειν ψυχῆς τοιαύτης
 ἀντιτυπίαν. Ἄλλ' ἐκείνος, οἷα τοῦ λέοντος ὦν ἀπληστότερος καὶ περὶ
 τὸν χρυσόν ἄγαν ἐπτοημένος, ὡς ἀσπίς ἦν πρὸς ἐπάσματα καὶ ὡς
 10 ἰκετικῶς προσαχόμενα ἰνομιζέτο ῥήματα, καὶ ἐνδοῦναι ὅπως τῆς ἀλο-
 χίστου ἐνστάσεως ἤκιστα ἐπένευε, μὴ εἰδῶς ὁ δαίλαιος, ὅτι μικρὸν
 ὅσον καὶ εἰς αὖραν αὐτῷ λυθήσονται αἱ τοιαῦται ἐλπίδες, καὶ ἡ ἀδι-
 κία, κατὰ τὸν θεῖον φάναι Δαβὶδ, ψεύσεται ἐν αὐτῇ, καὶ φρουῖδα
 οὐρήσονται κατὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος νεανιεύματα, ὡς μετὰ βραχὺ
 15 δηλωθήσεται. Τὸν γὰρ δικαίου λόγον ὁ γεννάδας ἐκείνος καὶ αὐτὸν
 p. 155^a τὸν τοῦ || θεοῦ φόβον περὶ ἐλάττονος θέμενος, σεβερὸν καὶ ἄγριον ἐν-
 ιδῶν αὐτοῖς καὶ τῷ θυμῷ ὡς περ οἰδαίνων, τὰ πάνδεινα αὐτοῖς ἠπει-
 λει· εἶτα καὶ φρουρᾷ αὐτοὺς παρεδίδου, μελέτημα ποιούμενος ὁ ἐμ-
 βρόντητος τὰ τῆς μονῆς ἐπὶ πλεόν κυκῆσαι καὶ παντοίως λυμῆνασθαι.
 20 Ὡς γοῦν τοῦτο ἤσθετο ὁ λοιπὸς ὄμιλος τῶν ἐν τῇ μονῇ ἀσκουμένων,
 καὶ τῷ ἀγίῳ σχετιάζοντες ἐντευξίν προσαγνόχασιν, ἐκείνος εὐθύς οὐ
 μέλλων ἦν, οὐδ' ἀποκνέων, ἀλλὰ νύκτωρ τῷ ἀναιδεῖ κουδικουλλαρίῳ,
 ὕπαρ, οὐκ ὄναρ ὁ φοβερός ἐπιφανεῖς χαλεπαίνων ἄμα καὶ ὀργιζόμε-
 νος, πληγὰς αὐτῷ εὐθύναι πολλάς, Ὅτου χάριν, λέγων δὴ, τοῖς ἐκεί-
 25 νοις χρῆσθαι λόγοις τετόλμηκας οὕτως ἐμφρούρους ποιεῖν τοὺς ἐπὶ τῇ
 ὑπηρεσίᾳ τῆς ὑπ' ἐμὲ μονῆς τεταγμένους, ὀφειλῆς αὐτοῖς μηδεμιᾶς
 προκειμένης; Ἄλλ' εἰ μὴ τάχιον τούτους τῆς φρουρᾶς ἐξάξῃς, πικρά
 σοι ἔσται καὶ ἡ τοῦ βίου καταστροφή. Καὶ ὁ μὲν, ταῦτα ἐπαπειλη-
 σάμενος τῷ βασιλικῷ, ἐξ ὀφθαλμῶν ἦν αὐτοῦ. Τὸν δὲ ἡ ὑπαρτικὴ
 30 αὐτῇ ὄψις φρενοὶ καὶ δέους ἐμπίπλησι καὶ εἰς ἑαυτὸν γενέσθαι παρα-
 σκευάζει· ἐπίστανται γάρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ περιστάσεις τὰ σωτήρια

1. πέφυκαν ἔγραψεν αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς;	3. ἀπεινεστέροις	5. ἀλα-
ζῶνι	6. μηχανώμενοι	12. αὖραν
13. φρουῖδα	16. περιελάτ-	
τωνος	16-17. ἐνειδῶν	19. πλέων
21. προσαγνόχασιν	22. μέ-	
λων	26. μηδεμιᾶς	30. φρενί
31. ἐπίστανται		

κύειν βουλευματα. Ἀναστάς γάρ τῷ περὶ ὄρθρον ὄλως οὐκ ἦν καθεκτός, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῆς μονῆς τῆς εἰρηκτῆς ἀνῆκε κατὰ σπουδὴν, πολλὰ καταγνοὺς ἑαυτὸν τῆς ἀβουλίης ἕνεκα, καὶ τὸν θεῖον οἶκον, ἡ 9-155^α ποδῶν εἶχεν, ὡς τάχος κατέλαθεν· καὶ, κρηνῆς πεσῶν ἔμπροσθεν τῆς θείας ποροῦ, τὸν ἅγιον ἐξελιπάρει συν θερμοῖς τοῖς δάκρυσι, καὶ συγ- 5 γνώμην ἤτειτο τῆς τόλμης καὶ ἐνωμότως ἐπηγγέλλετο ἐπαγγελίας κῦθωρὸν ἐκστῆναι τῆς Λακεδαιμόνος καὶ τοῖς ταύτης οἰκήτορσι τὸ εἰσπραττόμενον χρυσίον ἅπαν ἀφείναι· ὃ δὴ καὶ γεγένηται. Ἐβδομήκοντα δὲ πρὸς τοῖς ἑσσι χρυσίνους τῇ ἱερᾷ θήκῃ ἀποθέμενος καὶ τοῦ ἰδίου ἐπιβάς ὄχηματος, ἀπιὼν ὄχετο, διηγούμενος σὺν ἐκπλήξει 10 πολλῇ ἃ τ' ἐπεπόνθει καὶ οἱ' αὐτῷ συνέβη ὡς ἀνακιδεὶ καὶ τολμητῆι. Τὸ μέντοι χρυσίον, ὅπερ ὑπ' αὐτοῦ τῷ ἁγίῳ ἀφωσίωτο, λαβὼν ὁ τὴν τῆς μονῆς φροντίδα ἐπιτετραμμένος τῷ προστώτι πέπομφε κατὰ τάχος, ἔτι τῇ βασιλίδι ἐνδημοῦντι. Ἐκεῖνος δὲ, διὰ τοῦ τοιούτου χρυσίου πλῆθος ἱερῶν πυξίδων καὶ σκευῶν ἐντίμων πριάμενος τῇ 15 μονῇ διεκόμισεν· ἃ δὴ καὶ μέχρι τῆς δεῦρο χρήσιμα λίαν καθεστήκασι τῷ ἱερῷ καὶ θείῳ τεμένει πρὸς πᾶσαν λειτουργικὴν ὑπηρεσίαν, συμπροϊούσης τῷ χρόνῳ τῆς χρήσεως καὶ τέρψιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐμποιοῦσης τῷ καὶ πρώην εὖ μάλα πυκναῖς καταγλαισθέντι χάρισι θεῶν καὶ ἱερῷ οἴκῳ τοῦ μάκαρος, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσεν, ὑπὸ τοῦ 20 τηνικαῦτα || τὴν προστασίαν τῆς μονῆς κεκτημένου. Ἄνηρ γὰρ ἐκεῖ- 9-156^α νος τὸν βίον σεμνός, τὸν τρόπον χρηστός, φιλόθεός τε ὁμοῦ καὶ φιλόκαλος, δαψιλῆς τὴν χεῖρα, δαψιλέστερος τὴν προαίρεσιν· ὅς καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλόμενος καὶ ἔλεω τυχῶν τοῦ θεοῦ καὶ τῇ ἀντιληπτικῇ δυνάμει θαρρήσας τοῦ ὀσίου, πολλὴν εἰσῆνεγκε τὴν σπουδὴν 25 τό τε γῆρας ἀποξῦσαι τοῦ θεοῦ ναοῦ καὶ ὄψιν φαιδρὰν καὶ ἔαρ αὐτῷ· ἐπανατεῖλαι τὸ χαριστάτον. Εἶτα καὶ πολλὰ μὲν πεπλήρωκε τοῖς ἀναθήμασι, κιάνων αὐγαῖς καὶ χροιαῖς καὶ λίθων ξεστων στιλπνότητι καὶ γραφαῖς πανταχοῦ τέχνης ἀκριβείῃ καὶ ὕλης ποικιλίῃ, ἐκόσμησέ τε καὶ τῆς προμηθευτικῆς ἀκτίνος ἠξίωσι. Πρὸς δὲ καὶ στοαῖς 30 κύκλῳ διαφανέσι περιλαβῶν καὶ παιδροῖς προτμενίσμασι καὶ κλίμαξι

3. καταγνοὺς   6. ἐνωμότως ἐπηγγέλετο   8. ἀφῆναι   10. σὺν-
 ἐκπλήξει   11. ἄτε πεπόνθει   οἱ'   12. ἀφωσίωτο   15. πυξίδων
 16. διεκόμισεν   18. συμπροϊούσης   24. προβαλλόμενος
 26. γῆρας ἀποξῦσαι   30. ἀκτίνος

καὶ πᾶσιν ἄλλοις, οἷς εὐαγῆς δῆποθεν οἴκου λαμπρότης τηλαυγῶς χαρακτηρίζεται, ἐκάλυνε τε παντοδαπῶς καὶ κατηγάγει, καθ' ἃ δὴ καὶ μέχρι τῆς δεύρα ὄραται ὁ θεῖος οἶκος, καὶ ἡ τούτου ὄψις ἄγγελος γίνεται τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης καὶ φιλοθείου τοῦ ἀνδρὸς προθέσεως.

5 Ἄλλ' ὁ λόγος ἔχεται αὐθις τῆς διηγήσεως τῶν τοῦ μεγάλου θαυμάτων καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀλαζόνος ἐκείνου Ἀντιόχου διὰ βραχείων δι-
 ρ.156^βεξίτω, δε τὴν δαυκικὴν μὲν ἀρχὴν διεῖπε || τῆς τῶν ἔθνικῶν χώ-
 ρας, ἐσχάτη δ' ἀπονοία ἀρθεῖς, ἥδιον ἦν αὐτῷ καὶ πάντων ἱρασιμώ-
 10 τέρων πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ ἀθεμιτοπραγίαις παρὰ φαῦλον ἡγεῖ-
 σθαι καὶ ἅπερ ὁ μέγας ἐγγράφῳ διαθήκη ἐπέσκηψε. Τοῖνον καὶ σὺν
 πολλῷ τῷ θράσει τῷ ἀγγιτερμονοῦντι χωρίῳ τῶν ἔθνικῶν μετοχίῳ
 τῆς μονῆς ἐπιστάς, δριμύτι βλέπων καὶ τιτανῶδες διὰ πολλὴν ἰτα-
 μότητος περιουσίαν, αἴρων τε τὰς ὄφρυς ὑπὲρ τοὺς κροτάφους, κατα-
 γωγὴν τὸν τόπον ποιεῖν ἐπέταττεν. Ὡς δ' οἱ παρόντες ἐκείσε μονα-
 15 χοὶ ἠντιδόλουν ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης βουλῆς, προτεινόμενοι καὶ
 τὰ τῆς τοῦ μάκαρος ἐγγράφου διατυπώσεως, ἐκείνος ὄνος ἦν, τὸ τοῦ
 λόγου, λύρας ἀκούων· συνῶθει γὰρ αὐτὸν ὁ ἐνεργῶν ἐν τῇ καρδίᾳ
 αὐτοῦ Σατανᾶς τὰ γεννήματα, ὡς φησὶν Ἡσαίας, τῶν οἰκείων ἔρ-
 γων φαγεῖν. Ἐνθεν τοι καὶ τὸ ἴδιον ἐκπληρῶν καταθύμιον ὁ φιλο-
 20 δαίμων ἐκείνος καὶ τὴν κακίαν ἀνήκεστος τὴν τε αὐλαίαν καὶ τὴν
 ἰδίαν σκηνὴν ἐκείσε ἐπήξατο, αἱμασιᾶ τὸν τόπον κύκλῳ διαλαβῶν
 καὶ βεβηλον ὁ τῷ ὄντι βέβηλος τοῦτον ἀναδειξαι φιλονεικῶν· τυφλῶν
 γὰρ ἀκριβῶς ἡ κακία κατὰ τὸν φάμενον. Τί οὖν τὸ ἐντεῦθεν; Ἐκεί-
 νος μὲν τὸν ὑγρὸν καὶ διαλελυμένον βίον ζῶν καὶ ταῖς αἰσχυραῖς καὶ
 25 κυνώδεσι πράξεισι τῶν ἀκαθάρτων ἡδονῶν προσκειμένος, ἡδέως τῆς
 ρ.157^ασυνήθους εἶχετο ἀκολασίας, || καὶ γυναιξὶ μαχλώσαις καὶ μαινάσιν
 εἰσω τῆς σκηνῆς συνεφέρετο, προσέτι γε μὴν καὶ ἀρρητουργίαις καὶ
 μυσσαροῖς ἔργοις ἑτέροις καὶ ἐναγέσιν ἢ πάντολμος ἐκείνη ψυχὴ ἐκθύ-
 μως προσανείχε, μὴ ἀπειπάμενος ὄλως τὰ κρυπτά τῆς αἰσχύνης. Ὅς
 30 κατὰ πόδας ἀξιούς τοὺς καρπούς τῶν ἔργων ἐδρέπετο. Νύκτωρ γὰρ
 ὁ μέγας ἐπιφανεῖς πρότερον μὲν δαίμασι φοβεροῖς ἐκδειματεῖν εἰδύκει

2. ἐκάλυνε 7. διεξίετω 8. ἡδίων 19. ἐνθέν 21. αἱμασιᾶ

25. κυνώδεις. Ἐγραψεν οὕτως ἄρα ἐξ ἀρχῆς ὁ συγγραφεύς; 26. μαχλώ-
 σαις 27. Γραπτίον συνεφέρετο; 31. ἐκδειματεῖν. Ἴδιαι καὶ σ. 166, 20.
 Ἐγραφε πιθανώτατα αὐτός ὁ συγγραφεύς. Πρὸβλ. πληρεῖν ἐν σ. 153, 7, ἐκ-

τὸν τολμητιαν, ἔπειτα τῇ σταυροφόρῳ ράβδῳ πλήξας αὐτὸν κατὰ τοῦ πλευροῦ, καιρίαν αὐτῷ τὴν ὀδύνην ἐπήνεγκεν. Ὁ δὲ, τῇ τοιαύτῃ σφοδρότητι διυπνισθεὶς, φρίκης καὶ δέους μεστός, κίσητῶς ἐώρα τὸν οὕτω πλήξαντα τῆς σκηπῆς ἐξιόντα ὃν καὶ τοῖς ἑαυτοῦ οἰκέταις οἰκτρᾶ φωνῇ κατασχεῖν παρεκελεύετο. Ὡς δ' ἐκείνοις θεατὸς οὐκ ἦν ὁ ὄσιος, τότε ἤσθετο ὁ δαίλιαος ὅθεν ἦκει αὐτῷ τὸ δεινόν, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἀμέτρως ἠνόμησεν, αὐτὸς ἦν ὁ ὄσιος, ὁ φανείς καὶ πλήξας αὐτὸν, ἀγνηλατῶν ὡς περ τὸν ἀνόσιον ἐκ τῶν ἰδίων. Παραυτίκα τοίνυν τοῦ οἰκείου ὀχλήματος ἐπιβάς τῆς πρὸς τὴν Σπάρτην φερούσης ἤψατο. Ὡς δ' ἀνύποιστος ἦν ἡ ὀδύνη, οὐ πλείω ἢ τριάκοντα σταδί- 10 ους ὀδεύσας, τετριγῶς καὶ ὀλοφυρόμενος καὶ μηκέτι οἶός τε ὦν πρόσω χωρεῖν, ἀποβάς τοῦ ἵππου ἐν μίση τῇ λεωφόρῳ αἰσχυρῶς τὸν βίον κατέστρεψε, χερσὶ τῶν αὐτοῦ θεῖραπόντων ἐναποψύξας ὅτε δὴ καὶ ὁ φ.157^β παροιμιώδης λόγος ἔργῳ ἐπληροῦτο ὁ φάσκων αἰσχυρῶς παρανόμων ἀπολοῦνται ἄωροι καὶ φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἑξαισιῶν. Τὸ οὖν δύστη- 15 νον ἐκείνου σῶμα τῇ Σπάρτῃ ἀποκομισθὲν τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ὡς ὁ πολὺς περὶ τούτου φέρεται λόγος, πῦρ οὐκ οἶδ' ὅθεν κατασκήψαν τῇ σορῷ κατέφλεξε ταύτην ἅμα τῷ σκῆνει τοῦ ἀθλίου καὶ τέφραν εἰργάσατο.

Τῷ γοῦν τοιοῦτῳ σημείῳ φρικῶδει καὶ ἕτερον ἐπηκολούθει, κατ' 20 οὐδένα τρόπον τοῦ προτέρου λειπόμενον. Μιχαὴλ γὰρ ἐκείνος, ὃ τὸ ἐπίκλην Χοιροσφάκτης, τῶν λίαν μὲν ἐπιφανῶν ἦν καὶ περιβλέπτων, τὰ δεύτερα δὲ μηδενὸς τῶν ἄλλων φέρων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακῶνων χώρᾳ ἐπὶ τε τιμῇ καὶ δόξῃ καὶ παντοδαπεῖ κτήσει καὶ δυναστείᾳ, πρὸς δὲ καὶ ῥύμη λόγου καὶ μεγαλοφύια καὶ τῇ κατὰ κόσμον 25 σοφίᾳ καὶ πλείοσιν ἄλλοις προτερήμασιν, ὥστε καὶ τῷ περιόντι τῶν χαρίτων διὰ πάσης γλώττης αἰεὶ σὺν ἡδονῇ φέρεσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἰδεῖν μόνον ἡδιστος ὁ ἀνὴρ καὶ ἐντυχεῖν ἀκόρεστος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἦθος χρηστός, τὸν τρόπον ἐπιεικῆς, τὴν φρένα πυκνός, τῇ δὲ τέχνῃ τοῦ λό-

πληρεῖν ἐν σ. 163,17, ἀναπληρεῖν ἐν σ. 171,22 καὶ κατωτέρω ταπεινεῖν ἐν σ. 216,7, ἐφαπλεῖν ἐν σ.220,22.

8. ἀγνηλατῶν. Ἐν τῇ φε' ἀγνηλατῶ, τὸ ἐλαύνω 11. ὀλοφυρόμενος
 μηκέτι 12. λεωφόρῳ 21. Τὸ ὦ διορθωτέον εἰς ὄ; 23. μηδενὶ
 24. παντοδαπεῖ. Ἴδε καὶ ἀνωτέρω σ. 134,21 σημ. κτίσει
 28-29. χρυστόν.

γου καὶ τῇ εὐστροφίᾳ τῆς λέξεως ἤρακλεία τις λίθος ὑπῆρχεν, ὥστε
 καὶ ἀνηνύτοις ἐδόξαμεν [ἀν] ἐπιχειρεῖν, εἰ τὰ ἐκείνου πάντα βουλη-
 ρ.158^a θῶμεν κατὰ μέρος λέγειν || ἢ καὶ τὸ τῆς γλώττης φθικόν τε καὶ εὐ-
 λαλον εἰς μέρος προτιθέμεν. Πολλὰ γὰρ ἔχων καὶ αὐτὴν ταῖς χάρισι
 5 βρύουσαν καὶ γλαφυρῶς αἰ κεκτημένην ταῖς τῶν νόμων διατάξεσιν,
 ὑπερφυῶς ἐδείκνυε πρὸς ἀλήθειαν ἔχειν ἐν τε λόγοις καὶ ῥήμασι καὶ
 αὐτὸ τὸ τῶν Σειρῶνων πλάσμα. Ἐπεὶ δὲ ἐργῶδες λίαν καὶ χαλεπὸν
 τοῦ δυσμενοῦς διαδράνχι τὰς ἐνέδρας φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ
 10 καλὸν ἄχρι τέλους ἀνεπίμικτον τηρεῖν ἐκ τοῦ φαύλου, ἐάλω περὶ ὁ
 θαυμάσιος ἐκείνος ἀνὴρ καὶ τὴν φρόνησιν ἀπαράμιλλος ταῖς ἄρκυσι
 τοῦ ἔχθρου καὶ διαχολάνας, οἴμοι, ἀπὸ τῆς εὐθείας τρίβου, υἱὸς ἐφάνη
 ἄλλοτριος Φθόνου γὰρ κέντρῳ νυγεῖς ὁ γεννάδας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῇ
 ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ φθονήσας, δεινὸν ἐπωφθάλμιξε τῇ μονῇ, ὅπερ ἀντι-
 15 κρυσ θεοῦ ἦν ἀποστασία, καὶ λυττᾶν κατ' αὐτῆς οὐκ ἤδειτο καὶ μί-
 σος ἄδικον μισεῖν, κατὰ τὸ γεγραμμένον, τὸ τε δηλωθὲν ὑπ' αὐτὴν
 μετόχιον καὶ τοὺς ἐκείσε παροικικῶς βιοῦντας οὐκ εὐλαβεῖτο. Ἡ δὲ
 αἰτία, ὅτι ἀγρὸς ἦν ἐκ γειτόνων, καὶ ἡ πρόφασις εἰκαία· κακῶς γὰρ
 ἐσκήπτετο ποιεῖν τὸν ἀγρὸν τὰ τε θρέμματα τῆς μονῆς. Ποτὲ γοῦν
 παραβαλὼν ὁ ἀνὴρ τῷ ἀγρῷ, καὶ οἱ τὰς οἰκήσεις ἐκείσε ποιοῦμενοι
 20 κυκεῶνα διαβολῶν προσηγὼν αὐτῷ ὡς τι καταθύμιον κεχαρισμένον.
 ρ.158^b Ὁ δὲ, ἅτε τῷ πάθει προκα||τειλημμένος ὢν τῆς βασκανίας, μηδὲν
 ὑγιᾶς ἢ φρενῆρες ἐννοήσας, μήτε μὴν τὸν παρεγγυώμενον μὴ ποιεῖν
 κακὰ, ἵνα μὴ καταλήψεται τὸν παρακούοντα, κατὰ νοῦν θέμενος, ἀλλὰ
 πάντα ρίψας ἀπὸ ψυχῆς τὰ καλὰ, ἀπηνεμώθη ὁ πρῶτον ἐπὶ τε σοφίᾳ
 25 καὶ συνέσει καὶ δυνάμει λόγου θαυμαζόμενος, καὶ πεδίον, ὁ φτεῖν,
 ἀνέμου ἐδείκνυτο καὶ μικρόφρων ὁ μεγαλόφρων καὶ ἀφιλόσοφος καὶ
 χαμαιπετὴς τὴν δεινοίαν ἐξ ὑπογυίου καθίστατο, καὶ θυμοῦ τρό-
 παιον ἐγίνετο. Πῦρ γὰρ πνεύσας, τὸ τοῦ λόγου, καὶ τῇ ὀργῇ ἐκκαυ-
 θεῖς καὶ τὴν ὀδύνην τῆς κάρδιας ἀναρρήξας καὶ συὸς δίκην τοὺς
 30 ὀδόντας ὑποθήξας, χεῖρα συναγαγὼν οὐκ ὀλίγην καὶ ἄνδρας εὐρῶν
 οἴους ἐγρῆν τῷ ἐκείνου τρόπῳ συμβαίνειν, τυφλώτων ὡς περ καὶ πρὸς

2. ἐδοξε μὲν 8. διαδράν 11. Γραπτιόν διαχαλάσας 13. ἐπ-
 οφθάλμιξε 14. αἰδεῖτο 17. εἰκά 20. Ἡ λέξις κυκεῶνα ἱρη-
 νεύεται ἐν τῇ φε ᾧδε· πόμα ἐξ εἰδῶν πολλῶν κατασκευασμένον
 22. παρεγγυούμενον 24. ἀπηνεμώθη 25. παιδίον 27. ὑπογυίου

τὴν ἀλήθειαν ἀπομαχόμενος καὶ παρ' οὐδὲν τιθέμενος τὸν τοῦ δικαίου λόγον καὶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, γνώμην ἐπὶ τὸν ἅγιον τόπον ἰκείνον καὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ καταπνευργεῦσατο, καὶ τὰς Βριάρεω χεῖρας ἐξέτεινε κατ' αὐτῶν, καὶ σφηκίαν, τὸ τοῦ λόγου, ἀνηρέθιζε κατὰ τῆς μονῆς. Παραβαλὼν γὰρ τῷ δηλωθέντι μετοχίῳ καὶ ὅλως εἰς μνήμην 5 οὐκ ἀφικόμενος τοῦ φάσκοντος Ἔως καιροῦ ἀνθέξεται μακροθυμος, καὶ ὑστερον ἀναδώσει αὐτῷ εὐφροσύνη, πρῶτον μὲν τὸν ἐν μοναχοῖς εὐγρηγόριτον Ζώσιμον, ὃς ἥν τηνικάδε τὰ τῆς μονῆς διέπων, χειρω- φ.159^α σαμένος, καὶ μῆτε τὴν ἰκείνου πολιὰν αἰδεσθεῖς, μῆτε τὴν ἀρετὴν τοῦ πρεσβύτου δυσωπηθεῖς, πύξ παῖσιν αὐτὸν κατὰ κόρρης οὐκ ἠ- 10 λαβεῖτο ὁ ἀλαζὼν ἰκείνος καὶ πάντολμος. Εἶτα καὶ τὸ φάρος ἀρά- μινος καὶ τοῦ περιβολαίου γυμνώσας τὸν πρεσβύτεν καὶ εἰς γῆν αὐ- τὸν καταβαλὼν διὰ τῶν ἐφεπομένων αὐτῷ ἀνδρῶν, φόνιον ὀρώντων τε καὶ πνεόντων καὶ μόνοις ἐξηρητημένων τοῖς ἰκείνου νεύμασι καὶ κε- 15 λεύσμασιν, οὐ πρότερον μεθῆκε ῥάβδοις τύπτειν αὐτὸν καὶ δεινῶς αἰκί- ζειν καὶ ταῖς πληγαῖς κατακόπτειν, ἕως λειποψυχήσαντα εἶδε καὶ μι- κροῦ δεῖν διαπεφωνηκότα· ἀναιδὲς γὰρ ἀεὶ ἡ κακία καὶ ἰταμόν διὰ τὴν ἐκ τοῦ φθόνου παράθηξιν. Εἶθ' οὕτως γιγαντιῶν ὡς περ καὶ θρα- 20 συνόμενος ἔτι καὶ τὸν Συρακούσιον ἰκείνον Διονύσιον μιμῆσθαι βου- λόμενος, τοῖς ἰκείσε χειροδιώτοις ἀνδράσι μυρίας ἔγνω τὰς κακώσεις ἐπάγειν, ἀντὶ φιλανθρώπου μισάνθρωπος κατὰ τὸν πάλαι Τίμωνα γε- νόμενος. Οἱ καὶ τῷ δέει νικηθέντες, ὡς καὶ τὴν ἐν χερσὶν ἅπασαν ἀπειπεῖν σωτηρίαν, ἔκφρονες οἷά τινες καὶ κατάφοβοι, προτροπάδην 25 ἕκαστος φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπορίζετο, καὶ ποδῶν ἐπήνουν ἀρετὴν κατ' ἰκείνῳ τῆς ὥρας. Τὰ δέ γε τῆς μονῆς ἅπαντα Μουσῶν λείαν, 25 κατὰ τὴν παροιμίαν, εἰργάσατο ἡ πολλῆς γέμουσα τῆς ἀπονοίας καὶ αὐθαδεῖας ἥ ἰκείνη ψυχὴ. Καθ' ἅπερ γὰρ τις ἄνους καὶ φρενὸληπτος φ.159^β καὶ βουὴν μηδαμῶς ἔχων καὶ ὄνον, κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Ἡσαῖαν, ἀγνωμοσύνης ἔλεγχον, θράσει πολλῷ καὶ λειοντείῳ ὡς περ βρυχήματι καὶ ὀρμήματι κατ' αὐτῆς ἐχώρει τῆς ἀψύχου ὕλης, καὶ τὴν ἐνιζά- 30 νουσαν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ μακρίαν κατὰ τῶν αἰπολίων ἤφρει καὶ τῶν ἐπ- αύλειων, τὰ δρύφακτα τούτων πυρὸς ἔργον ποιούμενος ἐφ' ᾧ μηδεμίαν

3. βριαρεοχείρας 4. σφηκίαν 17. ἰταμόν 19. συρακουσία.
Μὴ ἱγραψέν ἄρα οὕτως ἐξ ἀρχῆς αὐτός ὁ συγγραφεὺς ; 25. ἰκείνω. *18α καὶ
ἀνωτέρω σ. 162,3. 31. αὐτοῦ

εἶναι τοῖς θρέμμασι καὶ ταῖς αἰξὶ τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλ' ἔτοιμον ταῦτα προκείσθαι τράπεζαν θηρίοις, ἅμα καὶ πονηροῖς ἀνθρώποις. Ὅτε καὶ ἦν ἰδεῖν ἅπαντα τὸν χῶρον ἐκείνον οἰκτρὸν ἐκ τῆς φλογὸς θείαμα καὶ εἰδεχθέατατον. Καὶ ὁ μὲν οὕτω τὰ πάνθεινα καὶ θεοστυγῆ δεδρακῶς
 5 καὶ παυθ' ὅσα κατὰ γνώμην εἰς πέρας ἀγαγεῖν δι' ἀγῶνος θέμενος καὶ ἀριστεὺς, ὡς ᾤετο, ἀναφανείς καὶ τὸ παγκράτιον στήσας καὶ τὴν Καδμείαν νικήσας νίκην, ἀβρῶς τῷ ἵππῳ ἐπέβη, καὶ τοδραῶς ἐφέρετο, γαυριούμενος καὶ κατοφρυούμενος καὶ δέος τοῖς ὀρώσιν οὐ τὸ τυχόν ἐντιθέμενος, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸν πάλαι Ἀλέξανδρον, ὅτι
 10 μὴδ' ἐν Βουκεφάλῳ ἵππῳ ἦν ἐποχούμενος.

Πλὴν ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἀπόνωτο ὁ δειλαῖος τῆς τηλικαύτης τόλμης καὶ αὐθαδείας ἢ μόνον τὸ δύσμορφον γενέσθαι καὶ πικρὰν εὐρεῖν κατὰ πόδας τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν, ὡς προῖων ὁ λόγος δηλώσει.

φ.160^a Μελλήσει γάρ τινι ἢ ἀναβολῇ τὸ πρᾶγμα ὁ μέγας || οὐκ ἐδίδου, ἀλλ'
 15 αὐθωρόν ἐπῆγε τὴν ἐκδίκησιν, καὶ φροῦδα τὰ κατὰ τῆς εὐσεβείας εἰδείκνυε νεανισύματα. Καὶ ὁ τρόπος τοιόσδε. Τῇ γὰρ νυκτὶ ἐκείνῃ φοβερὸς ἄγαν ἐπιφανείς ὑπνώττοντι τῷ ἀνδρὶ ἠγριαίνε τε ἅμα καὶ ἐμβριθῶς αὐτῷ προσεφέρετο, καὶ ῥήμασιν ἐπιπληκτικοῖς, ἀκίσιν οἰά τισι, βάλλων αὐτόν, «Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἔλεγεν, ὦ οὗτος, ὥστε σε εἰς τοσαῦτον θράσος ἀφικέσθαι καὶ τόλμης καὶ τοσαῦτα κατὰ θεοῦ καὶ ἡμῶν ἀρθῆναι; Ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν σοὶ ἴσται τὰ τῆς τοιαύτης τόλμης καὶ κακονοίας, καὶ οἶσει πάντως ὡς οὐ καλὸν σοὶ τὸ πέρας ἀπαντήσῃς, καὶ ἡ πείρα διδάσκαλός σοι γενήσεται ὅσον κακὸν ἢ ἀδικία καὶ τὸ πρὸς θεὸν καὶ τοὺς αὐτοῦ δούλους ἀπαυθαδιάζεσθαι.» Καὶ ὁ μὲν
 25 ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπαπειλησάμενος καὶ τοῖς λεχθεῖσι στήναι ῥάβδον ἀμαρτωλῶν κατὰ κλήρου δικαίων ἀφαιμένην ἀπονηξάμενος (;) ἀπηλλάττετο. Ἡ δὲ θεία ψῆφος εἰς ἔργον ἐλθεῖν ἐποίησε τὰ ῥήματα. Λάβρος γὰρ εὐθύς πυρετὸς καθίκετο τῷ ἀνδρὶ, καὶ σώματος ἐκλυσις ἐπηκολούθει, καὶ φορὰδην εἰς τὰ οἰκία διεκομίζετο, καὶ ὁ θάνατος
 30 ἀγγίθυρος· ὅτε καὶ τὸν ἄγιον πάλιν ἰώρα ὡς ἐν ἐκστάσει γενόμενος χαλεπαίνοντα αὐθὶς αὐτῷ καὶ ὀργιζόμενον καὶ ταῖς αὐταῖς χρώμενον ἀπειλαῖς. Ὁ δὲ αἵματι κλαίων, τὸ τοῦ λόγου, ἔλεεινὰς ἤφει φωνὰς.

6. παγκράτειον	7. ἀβρῶς	8. κατοφρυόμενος	11. ἀπόνωτο
14. μελλήσει	16. τοιόσδε	18. ἀκίσιν	22. Τὸ οἶσει φαίνεται
σχηματίζας ἐκ τοῦ οἶδα ὁ συγγραφεύς.	26. ἀφνεμένην	27-28. λαῦρος	

καὶ τοῖς ὀμᾶίμοσι καὶ λοιποῖς ταῖς κοινωνοῦσιν αὐτῷ κατὰ γένος || ρ.160^ρ
 Οὐχ ὄρατε, ἔλεγε τουτοῖσι τὸν μοναχόν, ὅς ἐπιστὰς τὰ πάνδεινα ἐκα-
 πειλά μοι; Εἶτα καὶ ἀπειλαύνειν αὐτὸν δῆθεν προὔτρεπετο. Ἄλλ'
 ἐκείνοι, μηδὲν ἔχοντες ὄραν τοιοῦτον, ἀμηχανοῦντι ἰώκεισαν καὶ τε-
 θηπέναι ὄραν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος. Μετὰ βραχὺ δ' ἐκεῖ- 5
 νος, ἐν ἑαυτῷ ὡς περ γενόμενος καὶ συμβαλὼν ἐκ τε τῆς πρώτης
 ὀψεως καὶ τῆς δευτέρας τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, οἰκτρῶς ἑαυτὸν
 ἐταλάνιζε καὶ ἐμίμνετο τῆς ἀβουλίας. Εἶτα καὶ πικρῶς ὀλολύζων
 ἐν συνοχῇ καρδίας ἰβόα, α Οἴμοι, λέγων, οἴμοι, ὅτι τὰ τοῦ Ἰωβ
 ἀντεστράφη μοι. Ἦδη φόβος γὰρ ὃν οὐκ ἐφοβούμην ἐπῆλθέ μοι, καὶ ὃν 10
 οὐκ εἶδεδοίκεν συνήνητησέ μοι ». Πρὸς γοῦν τοῖς τοιοῦτοις ῥήμασι καὶ
 λύσειν τοῦ κακοῦ ἐζητεῖτο, καὶ τὰ τῆς διορθώσεως τοῦ σφάλματος
 ἐπηγγέλλετο, θερμότητι δῆθεν μετανοίας ὀλίσθημα θράσους ἀπερι-
 σκέπτου θεραπεύειν ὑπισχνούμενος, προστιθέμενος καὶ τὸ πάλοις σι-
 δηροῖς κατοχυρῶσαι τὰ δρύφακτα τῶν αἰπολίων. Οὐκ εἶχε δ' ὁμως 15
 θεὸν ἐπακούοντα ἢ τὸν ἅγιον τῆς ἀνάγκης ἐξαιρούμενον, ὅτι μηδὲ
 σύμφωνον ἐκείνητο τὴν καρδίαν τοῖς χεῖλεσι, μηδὲ τὴν ἀληθινὴν
 Ἄχαάθ ἐμίμνετο μετάνοιαν. ἵνα καὶ θεῖαν ψῆφον ἀλλάξῃ καὶ ὄργην
 ἀποστρέψῃ Κυρίου, μήτε μὴν τὴν ὁμοίαν τοῦ Ἐζεκίου κραυγὴν ἐν 20
 θερμῇ τῇ διανοίᾳ ἐποιεῖτο || πρὸς τὸν Κύριον, οὐ εἶνεκεν οὔτε παλάθη ρ.161^α
 σύκων ἦν τὸ ἀλέξημα, οὔθ' ἡ προσθήκη τῆς ζωῆς τῇ τῶν ἀναβαθμῶν
 σκιᾷ ἐπιστοῦτο. Ὁ γὰρ τῶν γνώσεων Κύριος, ὁ πλάσας κατὰ μόνας
 τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ συνίεις εἰς πάντα τὰ ἔργα ἡμῶν, διάστροφον
 μένειν εἰδῶς τὴν ἐκείνου συνειδησιν καὶ κατεψευσμένην καὶ τῆς κατα-
 σπωμένης ὑπάρχουσας πλάστιγγος, ὅπερ ἐστὶν εἶδεν ἐν τοῖς πλείοσι 25
 τῶν ἀνθρώπων, εἰς μνήμην μὲν θεοῦ ἐρχομένοις ἐν καιρῷ θλίψεως,
 κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἀθετοῦσι δ' αὐθις αὐτὸν ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τῶν
 δεινῶν, ἀπρακτα καθικετεύειν εἶπασε. Καὶ Ὁχοζίας ἄλλος εἰδείκνυτο ὁ
 ἀνὴρ, τὴν ἀπόφασιν οὐ διὰ γλώσσης Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου, ἀλλ' ἐξ
 αὐτῆς τῆς θείας ψῆφου δεχόμενος. Τοῦ κακοῦ τοίνυν σφοδρότερον 30
 κατασκήψαντος, ταῖς οἰκτραῖς ἐκείναις φωναῖς δεινῶς ἀπεβίω. Οὕτω
 γὰρ γινώσκειται Κύριος κρίματα ποιῶν, οὐ ὀφθαλμοί, ὡς Σολομῶντι δο-
 κεῖ, μυριοπλασίως ἡλίου εἰσὶ φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς

1. ὀμᾶίμοσι 2. τοῦτοῖσι 5. μεταβραχὺ 8. ὀλολύζων
 10. ἐπῆλθε 25. εἶδεν 28. καθ'ἑκετεύειν

IQANNINA 2006

ἀνθρώπων. Ἦν οὖν ἰδεῖν πάντας τότε τεθηπότας καὶ δαιμαίνοντας καὶ τῷ ὑποδείγματι τὴν αὐθάδειαν τευνομένην τοῖς σφόδρα ἀλαζόσι καὶ τολμηροῖς. Τοῦτου γὰρ εἵνεκα καὶ ἡ θεήλατος ἐκείνη πληγὴ ἐκ-
 ενήνεκτο, καὶ καινὴ τις ἦν τραγωδία τὰ οὕτω συμβαίνοντα τῷ τολ-
 φ. 161^β μητίᾳ, ὡς ἂν ἕτεροι || βελτίους ἀπ' αὐτῶν γένοιτο καὶ ἔργῳ μάθειεν
 ἢ τὴν ὀργὴν αἰετῆ φύσει μετρεῖν καὶ μὴ τῷ θυμῷ ἀλόγως κεχρηῆσθαι,
 μὴδὲ καταπαίξιν τὰ θεῖα καὶ τῶν τοῦ θεοῦ θελημάτων καὶ τῶν αὐτοῦ
 θεραπόντων καταφρονεῖν ματαιότητος περιουσίᾳ· ὅπερ ἔστι τοῖς ἀνοή-
 τοις καὶ ἀγνώμοσι τὸ χαριέστατον. Ἡ γὰρ τοῦ θεοῦ ἀγαθότης καὶ
 10 ἀνεξικακία κλίνει μὲν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, ὡς γέγραπται, καὶ φέρι
 τὴν τῶν ἀνθρώπων κακίαν ἀνεξικάκως, ἐκνεωθῆναι δ' εἰς ἅπαν οὐκ
 ἐνὶ τὸν τρυγίαν· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ φησι παρὰ τῷ θεῷ· κατὰ δὲ τὸ
 πολὺ ἔλεος αὐτοῦ οὕτω καὶ πολὺς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ, ὅτι Ἐὰν πο-
 ρεύησθε φησι πρὸς με πλάγιοι, πορεύσομαι καὶ γὰρ πρὸς ὑμᾶς θυμῷ
 15 πлагίῳ· καὶ φοβερός ὁ λόγος τοῖς συνιοῦσιν. Ὅτι δὲ ἄρρητος ἡ
 τοῦ θεοῦ οἰκονομία, ὥστε καὶ διὰ τῶν δοκούντων ἐναντίων οἷς ὁ
 λόγος οἶδεν ὀδεύουσα οἰκοδομεῖν τὰ δέοντα, οὐκ ἔξω λόγου καθε-
 στηκεν. Στοργὴ γὰρ ἔστιν, ἀλλ' οὐκ ὀργὴ τὰ ἐκ θεοῦ πεμπό-
 μενα, καὶ πάνθ' ὅσα ποιεῖ ὁ θεὸς πρὸς τέλος οἶδεν ἐκβαίνειν χρη-
 20 στόν. Καὶ οὐδὲν ἔστιν ὅλως τῶν ἐπαγομένων, ὃ μὴ συντείνει εἰς
 ψυχικὴν ὄνησιν· ἄμεινον γὰρ ἐνταῦθα τοὺς οὕτω πταίνοντας διδό-
 ναι δίκην ἢ αἰωνίως ἐκεῖσε κολάζεσθαι, ἐπεὶ καὶ θάνατος ἀνδρὶ ἀνά-
 παυσις, κατὰ τὸν φάμενον· ἐνεκόπη γὰρ αὐτῷ τὰ τῆς κακίας, καὶ
 φ. 162^α ἀπήλλακται τῆς || τοῦ μέλλοντος δουλείας, καὶ δεδικαίωται ὑπὸ τῆς
 25 ἁμαρτίας.

Ἄλλὰ συντετάχθω τῷ λόγῳ καὶ θαῦμα ἕτερον ἀξιάκουστον· ἔχει
 γὰρ μετὰ τοῦ φοβεροῦ καὶ τὸ χάριεν. Τελχίνες τινες καὶ βάσκανοι
 δαίμονες ἐξώρμησάν ποτε ἐνίοις τῶν τὴν χώραν λαχόντων τῶν Ἀθρι-
 κῶν, οὓς δὴ καὶ Μιληγγούς καλεῖν εἰώθησιν ἀντὶ Μυρμιδόνων οἱ ἐγ-
 30 χῶριοι, ἄνδρες αἰμοφορεῖς καὶ φόνιον πνεοντες, πόδας τε κεκτημένοι
 εἰς κακίαν τρέχοντας καὶ μηδὲν ἄλλο εἰδότες ἢ μόνον τὸ ληστεῦσιν

4. καινὴ τις 5. ὡσάν 6. κεχρηῆσθαι 8. καταφρονῶν
 10. φέρειν 12. φησὶ 13-14. πορεύησθε φησὶ 20. συντείνῃ
 27. τελχίνες τινές 27. ἐξώρμησαν 28. λαχόντων 28-29. Ἐχί
 ἄρα ἔρθως τὸ Ἀθρικῶν; 30. Γρακτίον αἰμοχαρεῖς;

αὶ καὶ τὰ ἄλλότρια ἐπισηπασθαι ἀρπαλίως, ἐφ' ᾧ κατῆλθον ἐν τῷ
 μνημονευθέντι μετοσίῳ τῆς μονῆς, καὶ τὰ ἐκείσε θρέμματα τῆς μον-
 ῆς διάρπαγμα ποιῆσαι Ἰσπευδον. Καὶ δὴ, πορευθέντες οἱ μάταιοι,
 τὸ τοῦ θείου φάναι Ἰερειοῦ, ὅπισω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας
 αὐτῶν τῆς πονηρίας, ὁμοσε ἐχώρουν πρὸς τὸ ἔργον, καὶ πλῆθος σύμ- 5
 μικτον καὶ νέοι δυσκάνηκτοι ταῖς ὁρμαῖς, ἐπιστάντες λογχοφόροι τοῖς
 οἴκοις καὶ τοῖς αἰπολίαις, ὅσον τὸ εἰς ἐκείνους ἦκον, εἰς πέρας ἤγαγον
 τὰ πονηρὰν βούλευμα, καὶ τὰ θρέμματα ληστρικῶς ἀφελόμενοι, πρὸς
 τὴν σφῶν πατρίδα καὶ χώραν ἀπήγαγον δίκην ἀγρίων θηρῶν, σπα-
 ράξει ταῦτα βουλόμενοι. Ἄλλ' ἐψεύσθησαν τῆς ἐπιβουλῆς οἱ ἀλάστο- 10
 ρες, καὶ διὰ κενῆς ἀνομοῦντες ὤφθησαν, ἀνέμους τε ἔδοξαν συνάγειν
 ἐν κόλπῳ, τὸ ἄδόμενον, καὶ ὕδωρ στρέφειν ἐν ἰματίῳ. Πρῶγμα γὰρ
 ἐπὶ κολούθει τῇ τοιαύτῃ ἐφόδῳ πρὶν γενέσθαι μὴ πιστευόμενον. Ὡς φ. 162^β
 γὰρ ἐκείνοι τὴν ἰδίαν χώραν κατέλαβον σὺν τοῖς θρέμμασι, τὰ συνήθη
 ὁ μέγας κἀνταῦθα ἦν ἐνδεικνύμενος. Θᾶπτον γὰρ ἐπιστάς κατὰ τοὺς 15
 ὕπνου τοῖς κακοσχόλοις ἐκείνοις καθεύδουσι, δύο εἴκει κύνας ἐπάγεισθαι
 εὐσθενεῖς καὶ τὴν ἰσχὺν ἄμαχον κεκτημένους, καθὼς εἶωθεν ὡς τὰ
 πολλὰ ἐπιφαινέσθαι ἀνδράσι πονηροῖς καὶ τὴν τῶν κυνῶν ζηλοῦσιν ἀνάι-
 δεϊαν. Καὶ πρῶτα μὲν πληγὰς κατὰ τῶν παρεῖων ἐπιτρίβει τοῖς πα-
 λαμναίοις· εἶτα καὶ τοὺς κύνας ἔδοξε κατ' αὐτῶν ἐξορμαῖν, ὧν καὶ 20
 τοῖς δῆγμασι δεινῶς μωλωπισθέντες, σύντρομοὶ τε καὶ κατὰφοβοὶ διυ-
 πνισθέντες· ὦ καινοῦ θαύματος, ὦ πράγματος πλήρες ἐκπλήξεως· οἱ
 μὲν τὰς ὄψεις καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρόφους εἶχον, οἱ δὲ μελανίας
 καὶ πελιδνώσεις περὶ τὸ σῶμα διαφανεῖς, ἄλλοι τὸ στόμα εἶχον εἰς
 τούπισω λοξῶς παρεκκλίνον, οἱ δὲ πλείους καὶ ἐκ τῶν δηγμάτων ἐφε- 25
 ρον ἐν ταῖς σαρκὶ μώλωπας, οἰδήμασι καὶ σμῶδιξι πεπληρωμένους
 ἦδη. Καὶ οὕτω τὰ ἐν τοῖς ὕπνοις τελεσθέντα οὐκ ἦσαν ὄψις ἀνύπαρ-
 κτος, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ὀρώμενά τε καὶ θαυμαζόμενα,
 καὶ αἱ ἐκ τῶν μωλώπων ὀδύνη δριμύταται καὶ ἀφόρητοι καὶ θάνα-
 τον ἀπειλοῦσαι τὸν βικιοτάτον. Οἷς καὶ γλώττης οὐκ ἔλαττον ἦν 30
 ἐπαγγέλλειν τὰ κατὰ τοὺς ὕπνου οὕτω συνενεχθέντα. || Θερμοὶ τοῖς φ. 163^α
 νυν εὐθὺς γεγονότες ἐπὶ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν ἰσχυρῶς πλη-

22. Γραπτίον πλήρους ἢ ἔγραψε πλήρες αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, 25. παρεκ-
 κλίνον 29. δριμύτατοι ἀφόρηται 31. συνεχθέντα

γέντες διὰ τὴν ἀμαρτίαν, εἶτα καὶ ἑαυτοὺς ταλανίζοντας, Δεῖλαιοι, ἔφρασκον, ἡμεῖς τῆς κακοβουλίας ἄθλιοι, ἔφρασκον, ἡμεῖς τῆς πολλῆς μοχθηρίας. Πρὸς τοῦτοις καὶ αὐτοὺς δὴ τοῦ; κατὰ γένος κοινωνοῦν-
 τας ἠξίουν θερμοῦ ὡς τάχος καταλαβεῖν τὸ φροντιστήριον καὶ θερμὴν
 5 τὴν ἰκασίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ὅσιω προσάξει καὶ καθαρῶς συνθέσθαι
 ἐπανασῶσαι πρὸς τοὺς ἰδίους οἴκους καὶ τὰς ἐπαύλεις τὰ ληστρικῶς
 ἀφαιρηθέντα κατὰ γὰρ τὸ σῶον καὶ ὀλοκλήρον πάντα καὶ μηδαμῶς ἐπι-
 10 τολμᾶν σφραδάζειν ἐν τοῖς τοιούτοις. Οὐ δὴ γενομένου καὶ ταῖς τοιαύ-
 ταις ὑποσχέσεσιν ἢ τῶν θεριμμάτων ἀντιστροφή ἐπακολουθήσασα,
 πρὸς τὴν προτέραν εὐθὺς ὑγίαν καὶ οἱ οὕτω τοῖς δεινοῖς ὑποβληθέν-
 15 τες ἐπανήσαν· καὶ ἐν βραχεῖ ἀνωρθοῦντο τὰ μέλη καὶ κατὰ χώραν
 ἕκαστα εἶχον, καὶ ὁ κολοφῶν τῶν κακῶν διεκρούετο. Τοῦ γὰρ αὐτοῦ
 καὶ παιδεύειν θρασύτητα καὶ μοχθηρίαν καὶ θεραπεύειν πάλιν διὰ φι-
 λανθρωπίαν. Δείας οὖν ἔκτοτε ὑπείρηται οὐ τὸ τυχόν ἐκ τοῦ ὑποδείγμα-
 20 τος πᾶσι τοῖς ἐκείνων φίλοις τε καὶ πατριώταις, καὶ τῷ δέει ἢ βάρ-
 βαρος ἐκείνη φύσις καὶ ἀτίθασος τὰς οἰκίας καὶ σχεδὸν εἰπεῖν φυσι-
 κὰς ἀγριότητας ἐπιλαθομένη συνθήκας ἔθετο ἔτησιως προσφέρειν τῇ
 p.163^θ θεῖα ταύτῃ || μονῇ κηρούς τε καὶ θυμιάματα καὶ γεραιρεῖν ὅση δύνα-
 μις τὸν ὄσιον.

20 Προκείσθω δὲ εἰς διήγησιν τοῖς φιλοθέοις καὶ ἕτερον θαῦμα μνή-
 μης ἅμα καὶ ἀκοῆς ἄξιον. Μονὴ τίς ἐστι κατὰ τὸν ἐπίγειον τόπον
 τῆς Λακεδαιμόνος ἰδρυμένη, κατὰ ἀντικρὺ καὶ τοῦ ἄστεως πρὸς δυ-
 σμὰς δικκωμένη, ἐν ἣ πέφυκε τιμᾶσθαι ὁ ἐν ἱεράρχαις μέγιστος θαυ-
 25 ματουργὸς καὶ περιώνυμος Νικόλαος, ἡσύχῳ βίῳ συμβαίνουσα καὶ εὖ
 μάλα ἔχουσα τοῖς ἐν ἀρετῇ ζῆν ἐλομένοις καὶ ἐνθίου πολιτείας ἀντι-
 ποιῆσθαι ἀρμόδιον χρηματίζουσα ἰνδικαίτημα. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ μονῇ
 ἀνευ ἀνθρωπίνης τέχνης ἐν τῇ κειμένη πλακὶ λιθίνῃ ἢ τοῦ ὄσιου θεῖα
 μορφή παραδόξως ἐντετύπωτο· ἐν ἣ καὶ τὸ τῆς σταυροφόρου ράβδου
 30 σχῆμα ὀραῖται σκιαγραφούμενον, περὶ οὗ μακρὸν εἶη τε λέγειν καὶ
 διεξιέναι, γλώσσαις ἀπάντων ἄδομένου τοῦ τεραστίου μέχρι καὶ τῆ-
 μερον καὶ αὐτῆς μᾶλλον τῆς λιθίνης πλακὸς φωνῆς πάσης τρανότε-
 ρον καὶ γλώσσης οὐκ ἔλαττον διεξιούσης τὰ τοῦ πράγματος καὶ μο-

11. ἐπανήσαν. Ἴδε σ. 165 σημ. εἰς 25

12. κολοφῶν

14. ὑπείρηται

16. ἀτίθασος

21. μονὴ τίς

ἐπίγειον

24. περιώνυμος

25. μάλλα

29. σκιογραφούμενον

νονουχί σαφῶς παριστάσης διὰ τῶν συμβόλων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἁμα-
 ρύγματος τῆς ἀχρωματίστου μορφώσεως, ὅτι περ ὁ μέγας ἐν αὐτῇ
 ἦν ἰστάμενος καὶ τὸ θεῖον ἐξιλεούμενος, καθ' ὃν καιρὸν ἐμελλε μικροῦ
 δεῖν πᾶς ὁ χῶρος τῆς Λακεδαιμόνας ἔργον σεισμοῦ γενέσθαι || καὶ φ.161^a
 πανωλεθρίαν δεινὴν ὑπὸστῆναι ἐκ θείας ἀγανακτήσεως διὰ τρόπων 5
 φαυλότητα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων καὶ ἀκρασίην καὶ τὸ ἀεὶ ῥα-
 στῶν ἑσθῆν καὶ πᾶσιν ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸν βίον πάθεισιν ἀργίαν τε
 ἄγειν τοῦ καλοῦ παντελῆ, καθ' ἃ καὶ τισὶ τῶν κατ' ἐκείνου καιροῦ τῶν
 εὐσιθῶς βιούντων καὶ φιλοθέως ἀπεκαλύφθη. Οὐ ἔνεκεν, ὡς οἶμαι,
 καὶ τὰ σύμβολα τῆς πρὸς θεὸν ἐκτενοῦς ἰκεσίας τοῦ ὁσίου τῶν λίθων 10
 ἐπιτετυπώθη, φανεράν ἐτι καὶ ἐπίδηλον βουλομένου καθιστᾶν τοῦ θεοῦ
 κἀνταῦθα τὴν τοῦ οἰκείου θεράποντος πρὸς αὐτὸν παρρησίαν καὶ οἴας
 τετυχῆκε τῆς αὐτοῦ εὐνοίας ὁ ὁσίος, καὶ ὅτι τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ
 θεοῦ ἢ τούτου ἀπέστρεψεν ἰκεσία καὶ τὸ δεινὸν ἦρε καὶ ὅσης λοιπὸν
 ἀξιοῦνται τῆς σωτηρίας οἱ βαλόντες αὐτὸν πρὸς θεὸν πρίσθην θερ- 15
 μότατον.

Ὅτι δὲ ἡ ἐνεργοῦσα χάρις ἐπὶ τῶν ὁσίων τοῦ ἁγίου Πνεύματος οὐκ
 ἐπὶ τοῖς μείζοσι μόνοις, τοῖς λόγου καὶ μνήμης ἀξίοις, ἀλλὰ καὶ ἐπ'
 αὐτοῖς δῆπουθεν τοῖς δοκοῦσι μικροῖς καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὅτε νομιζομένοις
 τὴν οἰκείαν δύναμιν δείκνυσι καὶ ἐνέργειαν, δῆλον ἐκ τοῦ παραυτίκα 20
 ῥηθησομένου. Στέφανος ὁ τὰς δημοσίας καὶ τοῦ κοινοῦ λειτουργίας
 ἀεὶ πιστευόμενος, ὃ τὸ ἐπώνυμον δῆλον τοῖς πᾶσι διὰ τὸ τοῦ ἀνδρὸς
 ἐπίσημον· ζῶν γὰρ ἐτι καὶ οὗτος καὶ περιῶν δείκνυται, τὸν μονήρη
 βίον νῦν ἀσπασάμενος· ἐν χρεῖᾳ ποτὲ καταστάς ἐλαίου, τῶν ἰδίων ὑπη-
 ρέτη || ἐπίσκηψε καταλαβεῖν ὡς τάχος τῶν τῆς μονῆς ἐργαστηρίων, ἐν φ.164^A
 ὃ εἶωθεν ὁ τῶν ἐλαίων καρπὸς ἀποθλίβεσθαι καὶ ὀργάνοις τισὶ καὶ 26
 λίθου βᾶρει τὸ ἐλαίον ἐκπιέζεται, καὶ κενὴν ὑδρίαν ἐλαίου πληρῶσαι
 καὶ ὡς αὐτὸν ἀγαγεῖν. Οὐ δὲ γενομένου καὶ τοῦ ἐλαίου πρὸς βίαν
 ληφθέντος, οὐ μέλλων ἦν ὁ ἅγιος, οὐδ' εἰς ἀναβολὰς τιθέμενος τὰ τῆς
 ἐκδικήσεως. Νύκτωρ γὰρ ἐπιφανεῖς τῶν Στεφάνων ὑπνώττωντι, πρῶτον 30
 μὲν ὅστις εἶη ἐφανέρου, εἶτα καὶ χαλεπαίνοντι ἰοικῶς καὶ δι' ὀργῆς
 τῶν πράγματι ποιούμενος, ὡς ὑπόδικον τὸν ἄνδρα ἀπεφῆνατο, καὶ τὰ
 ἔσχατα αὐτῶν διαθήσειν ἠπειλεῖ κακὰ τῆς τοιαύτης τολμῆς ἐνεκα.
 Τοῦ δὲ ἀγωνίᾳ ληφθέντος καὶ ὡς περ αὐτοῦ ἀπολογουμένου καὶ μη-

5. πανωλεθρίαν 18. ἄξιον 27. ἰδρύαν 29. μέλων

E. MANSF. II
 IOANNINA 2006